

Огляд ситуації на банківському ринку України

за 05.12.2016-09.12.2016

Основні події

- Міжнародне рейтингове агентство Standard & Poor's підтвердило кредитні рейтинги України на рівні В- / В зі «стабільним» прогнозом.
- На сайті НБУ опубліковано огляд грошово-кредитної статистики (попередні дані) за листопад 2016 року.
- Облікова ставка НБУ збережена на рівні (14% річних).
- На офіційному сайті Національного банку опубліковано «Звіт про фінансову стабільність». Відповідно до даних документу, кредитний ризик 60 найбільших банків, розрахований відповідно до Постанови №351, становить 497 млрд. грн. (за попередніми оцінками НБУ).
- Протягом 2017 року на збільшення статутного капіталу АТ «Укрексімбанк» та АТ «Ощадбанк», а також підтримку ФГВФО КМУ планує спрямувати суму, еквівалентну 1% ВВП.
- КМУ продовжив термін обігу облігацій НАК «Нафтогаз України» на рік. Основним держателем зазначених паперів є АТ «Ощадбанк».
- Станом на 01.12.2016 р. в країні налічувалося 98 діючих банків, з яких 40 - з іноземним капіталом.
- На офіційному сайті НБУ опубліковано звіт «Аналіз ліквідності банківської системи». Відповідно до інформації з даного документа, заборгованість неплатоспроможних банків за кредитами рефінансування склала 45 млрд. грн.
- МРА Fitch зберігає стабільний прогноз банківської системи України. Про це йдеться в огляді ризиків банківських систем СНД, опублікованому на офіційному сайті рейтингового агентства.
- МРА Standard & Poor's відносить банківську систему України до групи «10» (найбільші ризики).
- Міжнародне рейтингове агентство Standard & Poor's прогнозує отримання Україною наступного траншу від МВФ в 1 півріччі 2017 року. Про це йдеться в повідомленні агентства.
- Антимонопольний комітет надав попередню згоду на придбання громадянином Казахстану понад 50% «БТА Банку».
- За заявою глави НБУ В. Гонтаревой, обсяг придбання іноземної валюти для репатріації дивідендів в листопаді склав 491 млн. дол. США., що склало 2,2% від загального обсягу операцій на міжбанківському ринку в зазначеному періоді.
- НБУ планує завершити верифікацію виконання ПАТ «Приватбанк» плану докапіталізації до 2017 року.
- Київський апеляційний адміністративний суд 05.12.2016 р. визнав незаконною ліквідацію банку «Київська Русь». За даними НБУ, на поточний момент по 9 банкам ухвалені судові рішення в частині поновлення діяльності таких установ або скасування рішення про віднесення їх до категорії неплатоспроможних («Капітал», «Східно-промисловий комерційний банк», «Велес», «Радикал», «Укрінбанк», «Преміум», «Союз», «Фінансова ініціатива», «Київська Русь»). Національний банк вже звернувся до Верховного Суду України з відповідною заявою щодо перегляду рішень касаційної інстанції.
- НБУ здійснив перерахування 3 траншу прибутку до державного бюджету. Сума перерахування склала 14,16 млрд. грн.

Важливі нормативно-правові акти

- Прийнято Постанову НБУ №409 «Про затвердження змін до інструкції з бухгалтерського обліку операцій з похідними фінансовими інструментами в банках України» від 09.12.2016 р.
- Прийнято Постанову НБУ №408 «Про затвердження Положення про передачу запасів готівки на зберігання в уповноважені банки» від 07.12.2016 р.
- Прийнято Рішення НБУ №475 «Про розмір облікової ставки» від 08.12.2016 р.
- Президент підписав ЗУ «Про споживче кредитування», яким банки зобов'язали інформувати позичальників про реальні процентні ставки по наданих кредитах. Відповідний документ (№1734-VIII) прийнято Верховною радою України 15.11.2016 р.
- У законопроекті КМУ №5482 (від 05.12.2016 р.) пропонується дозволити перевищення граничного розміру державного боргу в 2016 році при девальвації гривні в більшому розмірі, ніж прогнозувалося при формуванні державного бюджету. Згідно з чинною редакцією Закону України «Про держбюджет на 2016 рік», граничний обсяг державного боргу станом на 31.12.2016 р. встановлено на рівні 1 501 млрд. грн., граничний обсяг гарантованого державою боргу – 444,78 млрд. грн.

Тимчасові адміністрації та ліквідації

- ПАТ «БАНК ТРАСТ» внесено до категорії неплатоспроможних (Рішення НБУ №468-рш / БТ від 06.12.2016 р.).
- Ліквідація ПАТ «Актив-банк» продовжено до 23.12.2017 р. (Рішення ФГВФО №2700 від 08.12.2016 р.).

Згідно з інформацією, розміщеною на офіційному сайті Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, минулого тижня від реалізації активів 37 проблемних банків отримано 87,08 млн. грн.; на поточному тижні від реалізації активів (в основному кредити і основні засоби) 37 неплатоспроможних банків ФГВФО планує отримати 3,18 млрд. грн.

На офіційному сайті Фонду гарантування вкладів фізичних осіб опубліковані дані про результати діяльності організації. За даними офіційного прес-релізу, за 11 місяців 2016 року надходження від регулярного збору склали 3,33 млрд. грн., ще 6,498 млрд. грн. отримано в рамках ліквідації банків (3,677 млрд. грн. від погашення кредитів, 2,732 від продажу активів, 88,4 млн. грн. - від передачі в оренду майна проблемних банків). На початок грудня 2016 року тимчасова адміністрація діяла в 4 банках, 79 установ знаходилося на стадії ліквідації. Загальна сума, виплачена вкладникам проблемних банків до 01.12.2016 р склала 80,32 млрд. грн.

Грошово-кредитний ринок

Ліквідність банківської системи України перебуває на достатньому рівні, що, в умовах низької кредитної активності та невизначеності розвитку економіки обмежує попит банків (насамперед, з іноземним капіталом) на ресурси внутрішнього ринку. Частина установ продовжує прискореними темпами скорочувати заборгованість перед регулятором, що розширює їх операційні можливості. Обсяг заборгованості БСУ за кредитами рефінансування в листопаді скоротився на 0,02% (на 15 млн. грн. – до 78,72 млрд. грн.); з початку року обсяг відповідної заборгованості зменшився на 25,6%.

Минулого тижня НБУ розпочав публікацію оперативних даних про стан ліквідності банківської системи. Відповідно до розміщеної інформації, середній обсяг обов'язкових резервів банків за останній місяць (з 11.11.2016 р.) склав 44,3 млрд. грн., заборгованість банків за кредитами рефінансування НБУ на початок понеділка (12.12.2016 р.) склала 73,3 млрд. грн. Обсяг вкладень банків в депозитні сертифікати НБУ на відповідну дату склав 36,44 млрд. грн.

Обсяг іммобілізації ліквідності банківської системи за рахунок розміщення депозитних сертифікатів НБУ минулого тижня склав **49,19 млрд. грн.** (48,09 млрд. грн. тижнем раніше). Із зазначеної суми, 74% складають депозитні сертифікати «овернайт» з доходністю 12% річних (221 заявка банків); прибутковість 2-х тижневих сертифікатів (84 задоволених заявок) склала 14% річних. За даними НБУ, минулого тижня задоволено 9 заявок банків на надання кредитів рефінансування НБУ за ставкою 16% річних (4 заявки терміном більше 30 днів). Обсяг наданих позик в зазначеному періоді склав 4,16 млрд. грн.

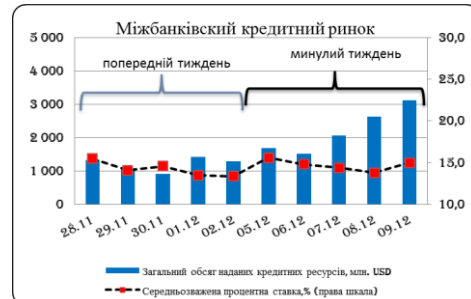
У порівнянні з попереднім тижнем, обсяг кредитування на міжбанківському ринку зріс на 83% та склав 11 млрд. грн. Процентні ставки за міжбанківськими ресурсами коливалися в межах 13,8-15,6%. Ставки за міжбанківськими кредитами та депозитами у валюті залишаються стабільно низькими (0,5-1,5%). Основний обсяг угод на міжбанківському кредитному ринку формується угодами на умовах СВОП.

Минулого тижня обсяг ОВДП у портфелі банків скоротився на 0,32 млрд. грн. (до 156,6 млрд. грн. станом на 12.12.2016 р.); загальний обсяг державних паперів в обігу в зазначеному періоді скоротився на 3,08 млрд. грн. (до 535,6 млрд. грн.).

Процентні ставки за залученими ресурсів на внутрішньому ринку коливалися несуттєво. Станом на 09.12.2016 р.:

- середня ставка по депозитах ФО в національній валюті склала 17,0% (-);
- середня ставка по депозитах ФО в іноземній валюті склала 6,0% (↑);
- середня ставка по депозитах ЮО в національній валюті склала 9,9% (↑);
- середня ставка по депозитах ЮО в іноземній валюті склала 3,6% (↓);
- середня ставка по кредитах ФО в національній валюті склала 33,3% (↑);
- середня ставка по кредитах ЮЛ в національній валюті склала 14,9% (↑);
- середня ставка по кредитах ЮЛ в іноземній валюті склала 7,4% (↓).

Відображені зміни в порівнянні з 02.12.2016 р.

Індекс депозитних ставок, який розраховується НБУ та компанією Thomson Reuters демонстрував в цілому тенденцію до зниження. Зниження процентних ставок спостерігалось лише по 3 і 12-місячним депозитами в євро; ставки по гривневих депозитах не змінилися; за іншими депозитами – знизилися в діапазоні від 0,01 до 0,03 п.п.

	12.12.2016	UAH	USD	EUR
3 міс.		16,13	4,26	3,23
6 міс.		17,24	5,14	4,07
9 міс.		16,88	4,42	3,06
12 міс.		17,94	5,72	4,79

Валютний ринок

На початку минулого тижня національна валюта несуттєво девальвувала, що пов'язано зі збільшенням її пропозиції в період бюджетних платежів, а також впливом зовнішніх чинників (долар укріпився до основних валют в зазначеному періоді). З другої половини тижня гривня частково «відіграла позиції», а спред на готівковому ринку розширився. Минулого тижня проведено 2 валютні аукціони НБУ – 05.12.2016 р. (регулятор продав 3,3 млн. дол. США; задоволено 22% заявок) і 08.12.2016 р. (регулятор придбав 45,6 млн. дол. США; задоволено 79% заявок).

Країна фінансує придбання значного обсягу енергоносіїв за рахунок кредитних ресурсів (НАК «Нафтогаз України» протягом серпня-жовтня купив 1,8 млрд кубометрів газу за кредитні кошти від ЄБРР), а зниження внутрішнього попиту на несировинний імпорт дозволяє утримувати поточний рівень ЗВР. У той же час, існує ймовірність, що в поточному році надходження валюти по кредитному та інвестиційному каналах будуть нижче раніше прогнозованих. Це пов'язано зі скасуванням низки приватизаційних конкурсів (зокрема ОПЗ), а також наявністю труднощів у переговорах з окремими кредиторами (в т.ч. МВФ і ЄС). Крім того, із заяви Голови НАК «Нафтогаз-України» можна зробити висновок про недостатню впевнену позицію компанії в судовому спорі з російським РАО «Газпром». У разі програшу Нафтогазу (рішення Стокгольмського арбітражу може бути вже в 2017 році), істотно збільшиться обсяг додаткового фінансового навантаження на вітчизняну держкомпанію (загальна сума вимог Газпрому до Нафтогазу становить близько 31,8 млрд. дол. США), що ослабить позицію зовнішньої валютної ліквідності держави (сума позову значно перевищує розмір ЗВР країни).

Минулого тижня міжнародне рейтингове агентство S&P опублікувало прогноз курсу гривні на 2016-2020 рр. Агентство прогнозує курс гривні на рівні 25,6 UAH/USD – на кінець 2016 року та 26,5 UAH/USD – на кінець 2017 року. У 2018 та 2019 роках курс прогнозується на рівні 27 UAH/USD та 27,2 UAH/USD відповідно. Курсовий прогноз МРА на наступний рік дещо нижче показника, закладеного в бюджет наступного року (27,2 UAH/USD) і може бути переглянутий в разі зміни зовнішніх умов.

Ми вважаємо, що більшість курсових прогнозів від локальних і міжнародних організацій будуються, виходячи з певної стабілізації ситуації в економіці України і відсутності впливу зовнішніх шоків. У той же час, в умовах очікуваних трансформацій в багатьох країнах, вплив політичних чинників на курсовий паритет резервних валют може суттєво посилитися вже в 2017 році.

